

İstanbul, 21 Nisan 2022

MALİ MEVZUAT SİRKÜLERİ**NO: 2022 /54****KONU****Türkiye’de Yerleşik Kişilerin Kendi Aralarında Akdedecekleri Taşıt Dışı Menkul Mallara İlişkin Döviz Cinsinden/Dövizde Endeksli Sözleşmelerin Bedellerinin Türk Parası Cinsinden Yerine Getirilmesine İlişkin Hazine ve Maliye Bakanlığı Duyurusu Yayınlanmıştır.**

12 Eylül 2018 tarih ve 85 No.lu Cumhurbaşkanlığı Kararı İle **“Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar”** da değişiklik yapılmış olup, bahsi geçen Karar 13 Eylül 2018 tarihli ve 30534 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. (Bakınız, 2018/141 sayılı Sirkülerimiz.)

85 No.lu Karar ile 13 Eylül 2018 tarihinden itibaren;

- Türkiye’de yerleşik kişilerin, **Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen haller dışında**, kendi aralarındaki Menkul ve gayrimenkul alım satım, Taşıt ve finansal kiralama dâhil her türlü menkul ve gayrimenkul kiralama, leasing, İş, hizmet ve eser sözleşmelerinde, yer alan sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin **döviz cinsinden veya dövizde endeksli olarak belirlenemeyeceği**,
- Daha önce yapılmış ve halen yürürlükte bulunan sözleşmelerden **Bakanlıkça belirlenen haller dışında** kalanların, döviz cinsinden kararlaştırılmış bulunan bedellerinin ise **otuz gün içinde** Türk parası olarak taraflarca **yeniden belirleneceği**.

hükme bağlanmıştır.

13 Eylül 2018 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren bu düzenlemenin kapsamı ile ilgili olarak Hazine ve Maliye Bakanlığınca hazırlanan **“Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No:2008-32/34)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No:2018-32/51)”** 6 Ekim 2018 tarihli Resmî Gazete’ de yayımlanmıştır. Tebliğde sözleşme taraflarının Türk Lirasına dönüşte mutabakata varamamaları halinde bedellerin Türk Lirasına çevrilme usulü ile konut ve çatılı işyeri kira sözleşmelerinde Türk Lirası olarak belirlenen bedellere **iki yıllık geçiş sürecinde** uygulanacak artış oranlarına ilişkin esaslar belirlenmiştir (Bakınız, 2018/148 sayılı Sirkülerimiz.)

Konu ile ilgili olarak Hazine ve Maliye Bakanlığınca daha sonra 16 Kasım 2018 tarihli Resmî Gazete’ de **“Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No:2008-32/34)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No:2018-32/52)”** de yayımlanmıştır. Bahse konu Tebliğ ile, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 Sayılı Tebliğin daha önce 2018-32/51 sayılı Tebliğle değişen **“Döviz Cinsinden ve Dövizde Endeksli Sözleşmeler ”** başlıklı 8. maddesi yeniden değiştirilmiştir.(Bakınız,2018/162 sayılı Sirkülerimiz.)

Bahse konu 8. maddenin (9) numaralı fıkrasında **“Türkiye’ de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri; taşıt satış sözleşmeleri dışında kalan menkul satış sözleşmelerinde sözleşme bedelini**

ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak karşılaştırmaları mümkündür.” hükmü yer almaktadır.

Hazine ve Maliye Bakanlığınca 19 Nisan 2022 tarihli Resmi Gazete 'de yayımlanan **“Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2008-32/34)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No:2021-32/66)** ile anılan bendin sonun aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ancak sözleşme konusu ödeme yükümlülüklerinin Türk parası cinsinden yerine getirilmesi ve kabul edilmesi zorunludur.”

Değişiklik **19 Nisan 2022 tarihinde** yürürlüğe girmiş olup, bu tarihten itibaren döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak düzenlenebilecek bahse konu taşıt dışındaki menkul satış sözleşmelerinden (örneğin ticari mal satış sözleşmelerinden) kaynaklanan ödeme yükümlülükleri fiilen döviz cinsinden değil, Türk Parası cinsinden yerine getirebilecektir.

2002-32/66 Tebliğiyle ayrıca, bahse konu 8. maddenin (15) numaralı fıkrasında yer alan belli konularda kamu kurum ve kuruluşlarının ve TSKGV şirketlerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak yapabilecekleri sözleşmelere ilişkin ödemelerin yapılması ve kabul edilmesinin de aynı şekilde yapılabileceği yönünde değişiklik yapılmıştır.

Buna göre, kamu kurum ve kuruluşlarının veya Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı şirketlerinin taraf olduğu gayrimenkul satış ve gayrimenkul kiralama dışında kalan sözleşmelerde, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması yanı sıra, ödenmesi ve kabul edilmesi de mümkündür.

Bahse konu 2022-32/66 sayılı Tebliğ düzenlemesine ilişkin olarak Hazine ve Maliye Bakanlığınca bir **Duyuru** yayınlanmıştır. Duyuruda uygulamanın kapsamı ve yürürlüğü ile geçiş dönemine ilişkin açıklamalara yer verilmiştir.

Bahse konu Duyuru Sirkülerimiz ekindedir.

EK: Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2008 32/34)’de Değişiklik Yapılmasına Dair 2021-32/66 Sayılı Tebliğe İlişkin Duyuru.

Ecovis Değer Bağımsız Denetim ve Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş., Büyükdere Cad. Neutron İş Merkezi No.119/6, 34394 Esentepe- İstanbul
Tel: +90 212 211 9901, 02, 04 Faks: +90 212 211 99 52 E-mail: info@degerymm.com.tr

ECOVIS International tax advisors · accountants · auditors · lawyers in Austria, Belgium, Bulgaria, China, Croatia, Cyprus, Czech Republic, Denmark, Estonia, France, Germany, Great Britain, Greece, Hong Kong, Hungary, India, Ireland, Italy, Japan, Republic of Korea, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Malta, Netherlands, Norway, Poland, Portugal, Qatar, Romania, Russia, Slovak Republic, Slovenia, Spain, Sweden, Switzerland, Turkey, Ukraine and USA (associated partners).
ECOVIS International is a Swiss association. Each Member Firm is an independent legal entity in its own country and is only liable for its own acts or omissions, not those of any other entity.

ECOVIS Değer Bağımsız Denetim ve YMM A.Ş. is a Turkish Member Firm of ECOVIS International.

TÜRK PARASI KIYMETİNİ KORUMA HAKKINDA 32 SAYILI KARARA İLİŞKİN 2008-32/34 SAYILI TEBLİĞ’DE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR 2022-32/66 SAYILI TEBLİĞ’E İLİŞKİN DUYURU

21 Nisan 2022

Basın Açıklaması – 21 Nisan 2022

Bilindiği üzere, 13.09.2018 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 12.09.2018 tarihli ve 85 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar’da Türkiye’de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri belirli sözleşme türlerinde sözleşme bedelinin ve diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak belirlenemeyeceğine ilişkin bazı düzenlemeler yapılmış olup, söz konusu düzenlemeler sonrasında Bakanlığımızca belirlenen istisnalara ise Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 sayılı Tebliğ’in 8’inci maddesinde yer verilmiştir.

19.04.2022 tarihli 31814 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan ve 2008-32/34 sayılı Tebliğ’de Değişiklik Yapılmasına Dair 2022-32/66 sayılı Tebliğ ile bahse konu 8’inci maddenin dokuzuncu fıkrasının sonuna “Ancak sözleşme konusu ödeme yükümlülüklerinin Türk parası cinsinden yerine getirilmesi ve kabul edilmesi zorunludur.” cümlesi eklenmiş, on beşinci fıkrasında yer alan “kararlaştırılması” ibaresi “kararlaştırılması, ödenmesi ve kabul edilmesi” şeklinde değiştirilmiştir.

Bakanlığımızca, Türk parasının kıymetini koruma amacıyla oluşturulan kambiyo mevzuatının temel amacına uygun olacak şekilde, serbest piyasa koşulları çerçevesinde Türk Lirasının kullanımını önceliklendirmeye ve dolarizasyonla mücadeleye yönelik çalışmalara kararlılıkla devam edilmektedir.

Bu kapsamda, söz konusu değişikliklerle; menkul satış sözleşmelerinde sözleşme bedellerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılmasına imkân tanıyan istisnanın piyasanın işleyişini ve ticaretin devamlılığını sekteye uğratmamak amacıyla korunması ancak bu sözleşmeler konusu ödeme yükümlülüklerinin Türk parası cinsinden yerine getirilmesinin ve kabul edilmesinin zorunlu hale getirilmesi, kamu kurum ve kuruluşları ile Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı şirketlerinin ise bu zorunluluktan muaf tutulması hedeflenmiştir.

Diğer taraftan, Türkiye’de yerleşik kişilerin;

1. 19.04.2022 tarihinden önce kendi aralarında akdetmiş oldukları menkul satış sözleşmelerinin ifası kapsamında 2022-32/66 sayılı Tebliğ’in yürürlük tarihi öncesinde dolaşıma girmiş bulunan döviz cinsinden kıymetli evraklar kapsamındaki ödeme yükümlülüklerinin Türk parası cinsinden yerine getirilmesi ve kabul edilmesi şartının aranmaması,
2. 19.04.2022 tarihinden önce düzenlenmiş faturalar kapsamındaki ödeme yükümlülüklerinin Türk parası cinsinden yerine getirilmesi ve kabul edilmesi şartının aranmaması,
3. Borsa İstanbul A.Ş. Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasası’nda döviz cinsinden gerçekleştirilen kıymetli maden ve kıymetli taş alım satım işlemleri ile bu işlemlerin takası kapsamındaki ödeme yükümlülüklerinin Türk parası cinsinden yerine getirilmesi ve kabul edilmesi şartının aranmaması hususları Bakanlığımızca uygun bulunmuştur.

Ayrıca,

- Tebliğ’de geçen “menkul” ibaresinin gayrimenkul tanımına girmeyen her türlü mal ve eşyayı kapsadığının,
- Yapılan değişikliğin Türkiye’de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdettikleri/akdedecekleri menkul satış sözleşmeleri konusu ödeme yükümlülüklerine ilişkin olması sebebiyle, Türkiye’de yerleşik kişiler ile dışarıda yerleşik kişiler arasında akdedilmiş/akdedilecek menkul satış sözleşmelerine ilişkin ödeme yükümlülüklerinin Türk parası cinsinden yerine getirilmesi ve kabul edilmesi zorunluluğunun bulunmadığının,
- Yapılan değişikliğin yürürlüğe girdiği 19.04.2022 tarihi ve bu tarih sonrasında döviz cinsinden düzenlenmiş olan çek vb. ödeme araçlarının Türkiye’de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdettikleri/akdedecekleri menkul satış sözleşmeleri konusu ödeme yükümlülüklerinin yerine getirilmesinde kullanılmasının mümkün olmadığına,
- Yapılan değişikliğin taşıt satış sözleşmelerinin mevcut durumunu değiştiren bir hüküm içermediğinin, 19.04.2022 tarihinde gerçekleştirilen değişiklik öncesinde olduğu gibi değişiklik sonrasında da Türkiye’de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri taşıt satış sözleşmelerinde sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılmasının mümkün olmadığına,
- 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamında gerçekleştirilen işlemlere ilişkin olarak yapılan sözleşmelerin, Tebliğ’in 8’inci maddesinin on yedinci fıkrasına tabi olduğunun ve bu sözleşmelere ilişkin yükümlülüklerin 19.04.2022 tarihinde yapılan değişiklik kapsamında olmadığına,
- 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ile bu Kanuna dayalı olarak yapılan düzenlemeler çerçevesinde sermaye piyasası araçlarının (yabancı sermaye piyasası araçları ve depo sertifikaları ile yabancı yatırım fonu payları da dahil olmak üzere) döviz cinsinden

oluşturulması, ihracı, alım satımı ve yapılan işlemlere ilişkin yükümlülüklerin döviz cinsinden kararlaştırılmasının Tebliğ'in 8'inci maddesinin on sekizinci fıkrası uyarınca mümkün olduğunun ve bu işlemlere ilişkin yükümlülüklerin 19.04.2022 tarihinde yapılan değişiklik kapsamında olmadığının,

- Tebliğ'in 8'inci maddesinin diğer fıkralarında yer alan menkul satış sözleşmeleri dışındaki sözleşmelere ilişkin ödeme yükümlülüklerinin Türk parası cinsinden kabul edilmesi ve yerine getirilmesine yönelik herhangi bir değişiklik yapılmadığının ve mevcut istisnaların geçerli olduğunun,

belirtilmesinde fayda görölmektedir.

Kamuoyuna duyurulur.